

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/50/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5311200513
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5311200513.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Kataríny Beniačovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú T. C., nar. XX.XX.XXXX a maloletú R. C., nar. XX.XX.XXXX, obidve bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matky B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom U., ul. K. č. XXX/XX, právne zastúpená JUDr. Michaelou Macalákovou, advokátkou, so sídlom v T., J. Z. XX, a otca S. C., nar. XX.X.XXXX, bytom U., L. XXX/XXE, právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária Andrea Havelková, s.r.o., so sídlom v Žiline, D.Dlabača 2748/28, o návrhu matky na zvýšenie výživného otca, na odvolanie matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca, zo dňa 14. marca 2012, sp. zn. 16P/21/2011-356, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o zvýšení výživného a o zameškanom výživnom na mal. T. m e n í tak, že otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. T. mesačne vo výške 115 eur od 1.1.2011, ktoré bude zasielať k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred.

Tým s a m e n í rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 5P 155/2009 zo dňa 21.10.2009 vo výroku o výživnom na mal. T.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o zvýšení výživného a o zameškanom výživnom na mal. R. m e n í tak, že návrh matky z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil výživné otca na mal. T. zo sumy 85 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne od 24.1.2011 (podanie návrhu) do 31.12.2011 a na sumu 110 eur mesačne od 1.1.2012 do budúca. Zameškané výživné za obdobie od 24.1.2011 do 31.12.2011 vo výške 844,34 eur a od 1.1.2012 do 14.3.2012 vo výške 45 eur (spolu 889,34 eur) povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 40 eur spolu s bežným výživným. Ďalším výrokom zvýšil výživné otca na mal. R. zo sumy 85 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne od 24.1.2011 do 31.12.2011 a od 1.1.2012 určil výživné na sumu 85 eur mesačne. Zameškané výživné za obdobie od 24.1.2011 do 31.12.2011 vo výške 168,84 eur povolil (v rozsudku nesprávne uvedené „umožnil“) splácať v mesačných splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným. Vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Vykonaným dokazovaním zistil, že naposledy o výživnom otca na obidve maloleté deti bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu v Čadci, sp. zn. 5P/155/2009-47 zo dňa 21.10.2010, v ktorom došlo k zvýšeniu výživného otca na mal. T. zo sumy 2.000,- Sk na sumu 85 eur mesačne a na mal. R. zo sumy 2.000,- Sk na sumu 85 eur mesačne, od 1.8.2009. V čase tohto posledného rozhodovania súdu o výživnom matka bola zamestnaná, dosahovala priemerný mesačný čistý príjem 475,16 eur. Otec u

svojho zamestnávateľa dosahoval priemerný mesačný čistý príjem 616,96 eur. Maloletá T. navštevovala 9. ročník základnej školy a mal. R. 7. ročník základnej školy. Oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, došlo k podstatnej zmene pomerov na strane obidvoch mal. detí. Maloletá T. od 2.9.2010 začala navštevovať Dopravnú školu v Trenčíne. Cestovné z miesta bydliska do Trenčína mesačne predstavuje 22 eur, keďže lístok z U. do Zlatoviec predstavuje sumu 2,75 eur. Matka dcére dáva týždenne vreckové vo výške 20 eur, mesačne vo výške 80 eur. Za internet a stravu platí Dopravnej akadémii sumu 80 eur mesačne. Okrem uvedeného náklady na ošatenie, šport a voľný čas v roku 2001 predstavovali sumu 300 eur. Náklady na zakupovanie drogistického tovaru predstavujú sumu 10 eur, ďalej na školské potreby sumu 3 eurá mesačne. Maloletá T. prispieva na náklady stužkovej 5 eur mesačne. Ďalej je potrebné k tomu pripočítať aj nepravidelné výdavky ako exkurzie, divadlo, nákup literatúry - učebníc, ZRPŠ. Spolu priemerné mesačné výdavky u mal. T. predstavujú 232,58 eur. U mal. R. výdavky v školskom roku 2011/2012 predstavovali sumu 54 eur. Okrem uvedeného matka dokupuje maloletej školské potreby priemerne mesačne vo výške 5,81 eur, náklady na oblečenie a obuv vo výške 120 eur mesačne a náklady na drogistický tovar mesačne vo výške 15 eur. K tomu je potrebné pripočítať aj náklady s návštevou maloletej u zubára vo výške 66 eur. Matka je naďalej zamestnaná u toho istého zamestnávateľa, ako pri poslednom rozhodovaní o výživnom. Za posledných 12 mesiacov dosiahla matka priemerný mesačný čistý príjem vo výške 508,35 eur. Spolu s gastrolístkami v hodnote 30 eur jej mesačný príjem predstavuje sumu 538,35 eur. Od posledného rozhodovania sa jej príjem zvýšil o 63,19 eur. K tomuto príjmu je potrebné pripočítať prídavky na deti vo výške 22,54 eur ako aj platbu výživného od otca vo výške 180 eur mesačne, t.j. spolu dosahuje príjem 763,43 eur. Otec u svojho zamestnávateľa dosahuje priemerný mesačný čistý príjem 460,44 eur. Ďalej poberá stravné vo výške 46,31 eur mesačne a nemocenské dávky vo výške 63,30 eur. Otec takto dosahuje mesačný príjem spolu 570,05 eur. Z poisťovne AXA otcovi boli z poisťnej zmluvy vyplatené poisťné plnenia za mesiac 6/2010 za hospitalizáciu 19,92 eur, v 1/2011 za práceneschopnosť 962,80 eur, v 4/2011 odškodnenie za dobu liečenia úrazu 464,80 eur a v 9/2011 trvalé následky úrazu 1.991,64 eur, t.j. celkom 3.439,16 eur (priemerne 286,60 eur mesačne). U otca od posledného rozhodovania súdu došlo k zníženiu príjmu o 47 eur. Otec má nepriaznivý zdravotný stav, pribudla mu od posledného rozhodnutia súdu diagnóza - sarkoidóza pľúc. Vychádzajúc z takto zistených skutkových okolností dospel k záveru, že je dôvodné zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca tak na mal. T. ako aj na mal. R., keďže u nich došlo k zmene pomerov. Vo zvyšnej časti návrh matky, ktorá žiadala zvýšiť výživné na mal. T. na sumu 210 eur mesačne a na mal. R. na sumu 110 eur mesačne, ako nedôvodný zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podala odvolanie matka. V odvolaní uviedla, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, t.j. deti sa majú aj právo podieľať na životnej úrovni otca. Pokiaľ po rozvoze si zakúpila byt o rozlohe 49 m² a žije tam s dvoma dcérami, ktoré nemajú samostatnú izbu, otec si zakúpil 3-izbový byt, ktorý aj zrekonštruoval nadštandardným spôsobom. Náklady otca sú podstatne nižšie, keďže sa v minulosti stravoval aj stravuje u svojich rodičov v mieste svojho predchádzajúceho trvalého bydliska. Otec podstatným spôsobom aj platí vyššie nájomné za užívanie 3-izbového bytu, čo mesačne predstavuje rozdiel medzi jej platbou nájomného cca 55 eur mesačne. Príjmy otca priemerne predstavujú 570 - 580 eur mesačne, nevyhnutné výdavky len 303 eur mesačne. Životnú poisťku, telefón a internet nepovažuje za nevyhnutné výdavky. Otec je výlučným vlastníkom pozemkov v obci Z. zapísaných na LV XXXX. Otec má možnosť pozemky predať a získať príjem. Náklady na obidve dcéry sú v súčasnej dobe vysoké, len okresným súdom boli vyčíslené na mal. T. vo výške 232,58 eur. Náklady otca na dcéry sú len v rozsahu platenia poisťky pre mal. T., zabezpečovania stravy počas víkendov strávených u neho, dobíjanie kreditu každý druhý mesiac, finančný príspevok na narodeniny a meniny. Otec sa počas víkendov dcéram nijako zvlášť nevenuje, dievčatá trávia čas pred televízorom, internetom, u starej matky a podiel starostlivosti otca je minimálny. Okresný súd mal prihliadať aj na ostatné bežné výdavky, ktoré obidve deti (dcéry) v jej veku majú. Žiadala rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že krajský súd zvýši výživné otca na mal. T. na sumu 210 eur mesačne a na mal. R. vo výške 110 eur mesačne s účinnosťou od 24.1.2011.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie otec. Nestotožnil sa so záverom okresného súdu, že vyplatením poisťného od poisťovne AXA v celkovej výške 3.439,16 eur sa zvýšila jeho životná úroveň. Jednalo sa o vyplatenie poisťného plnenia, ktoré mu kompenzovalo škodu na zdraví v dôsledku úrazu chrbtice - zlomeninu druhého stavca chrbtice, ktoré si vyžadovalo dlhotrvajúcu práceneschopnosť. V dôsledku vážneho úrazu bol hospitalizovaný, následne musel navštevovať lekára na pravidelné kontroly, chodiť na rehabilitácie a taktiež nemohol dosahovať príjem, nakoľko bol PN a jeho zárobkové možnosti sa zásadne znížili v dôsledku trvalých následkov úrazu. Jedná sa o plnenie, ktoré

kompenzuje škodu na zdraví vzniknutú v dôsledku úrazu. Rozhodujúce pre určenie výšky výživného sú schopnosti povinného rodiča, pričom za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vydania rozhodnutia. Z rozsudku je zrejmé, že dosahuje príjem cca 500 eur, pričom z takéhoto príjmu ani pri najlepšej vôli nie je schopný platiť bežné výživné vo výške 195 eur mesačne, spolu so splátkami výživného v celkovej výške 255 eur mesačne. V čase posledného rozhodovania dosahoval príjem 616 eur, v súčasnej dobe bez zohľadnenia gastrolístkov len vo výške 460,44 eur. Znamená to, že došlo k zníženiu príjmu o 1-inu. U maloletej T. došlo k zmene pomerov, na základe ktorých je dôvodné, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť, nie však viac ako o 100%, ako to rozhodol napadnutým rozhodnutím okresný súd. Takéto zvýšenie výživného je likvidačné. U maloletej R. podľa jeho názoru podmienky pre zvýšenie výživného podľa § 26 Zákona o rodine nie sú dané, keďže nebola preukázaná podstatná zmena pomerov na strane maloletej. Podľa literatúry, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam, musí vyplývať z výsledkov dokazovania. Je zrejmé, že u mal. R. tieto podmienky splnené neboli. Žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že bude zaviazaný platiť zvýšené výživné na mal. T. zo sumy 85 eur na sumu 110 eur mesačne od 24.1.2011. Vo zvyšnej časti žiadal návrh zamietnuť.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania proti rozsudku, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 201, § 204 ods.1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/ O.s.p., ktorý podľa § 220 O.s.p. zmenil.

Z vykonaného dokazovania okresným súdom je zrejmé, že naposledy o výživnom otca na mal. T. a mal. R. bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu v Čadci sp. zn. 5P 150/2009-47 zo dňa 21.10.2009, na základe ktorého došlo k zvýšeniu výživného otca na mal. T. a mal. R. zo sumy 2.000,- Sk na sumu 85 eur mesačne na každé dieťa, počnúc dňom 1.8.2009. V čase tohto rozhodovania súdu o výživnom mal. T. bola žiačkou 9. ročníka základnej školy a mal. R. žiačkou 7. ročníka základnej školy. Z dôvodov tohto rozsudku ďalej vyplýva, že obidvaja rodičia v čase predchádzajúceho rozhodovania žili v spoločnom byte, ktorý predali za sumu 1.200.000,- Sk a rozdelili si sumu každý po 600.000,- Sk. Matka bola zamestnaná v COOP Jednota Čadca, kde dosahovala priemerný mesačný čistý príjem 475,16 eur a otec bol zamestnaný v spoločnosti Agrospol Kysuce s.r.o., kde dosahoval priemerný mesačný čistý príjem vo výške 616,96 eur. Z výsledku vykonaného dokazovania vyplýva, že mal. T. od 2.9.2010 nastúpila na štúdium na Dopravnú akadémiu v Trenčíne. Okresný súd podrobne v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal, aké výdavky u mal. T. v súvislosti s návštevou strednej školy mimo trvalého bydliska vznikajú. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že u mal. T. došlo k podstatnej zmene pomerov od posledného rozhodovania súdu (§ 26 Zákona o rodine), na základe ktorého je dôvodné zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca k maloletej T. Miera potrieb mal. T. sa od predchádzajúceho rozhodnutia podstatne zvýšila už tým, že prestúpila z nižšieho stupňa školy (zo základnej) na vyšší stupeň (na strednú školu). Navyše v danom prípade tým, že mal. T. navštevuje strednú školu mimo trvalého bydliska, vznikajú oprávnenému rodičovi (matke) zvýšené výdavky na cestovné, stravné, zabezpečenie bývania, ktoré je možné považovať za bežné výdavky; výdavky oprávneného rodiča vznikajú však aj na zabezpečenie ostatných (nepravidielných) potrieb dieťaťa, ako je napr. návšteva spoločenských, kultúrnych, športových akcií a pod. Pri stanovovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je potrebné vychádzať predovšetkým z možností a schopností rodičov. Možnosti sú chápané ako objektívna kategória a schopnosti ako subjektívna kategória. Vychádzajúc zo súdnej praxe, že pri rozhodovaní o zvýšení výživného súd skúma, či došlo k podstatnej zmene pomerov v odôvodnených potrebách dieťaťa ale ako aj v možnostiach a schopnostiach rodičov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine) bolo pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadať najmä na možnosti, schopnosti povinného rodiča. V danom prípade z výsledkov vykonaného dokazovania okresným súdom vyplýva, že otec utrpel v roku 2010 vážny úraz, bol hospitalizovaný a z tohto dôvodu nemohol dosahovať plnohodnotný príjem z pracovnej činnosti. Schopnosť dosahovať vyšší príjem (subjektívne hľadisko) bolo obmedzované jeho zdravotnými možnosťami. Iný príjem, než otec dosahuje z pracovného pomeru, nebol zistený a účastníkmi ani takéto tvrdenie nebolo produkované. Preto krajský súd na rozdiel od okresného súdu vyvodil, že je potrebné vychádzať iba z takých možností a schopností povinného rodiča (otca), ktoré na základe výsledkov vykonaného dokazovania boli zistené. Na rozdiel od okresného súdu krajský súd zistil, že otcovi v mesiaci december 2011 boli vyplatené nemocenské dávky vo výške 360,50 eur a v januári vo výške 399,10 eur. Znamená to, že priemerný mesačný čistý príjem otca za obdobie od 2/2011 do 1/2012 predstavuje sumu 532,70 eur. Z uvedených dôvodov preto krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku o zvýšení výživného otca na mal. T.

zmenil tak, že zvýšil výživné od prvého dňa mesiaca, v ktorom bol podaný návrh matky na zvýšenie výživného (od 1.1.2011) na sumu 115 eur mesačne. Pokiaľ otcovi od podania návrhu vznikol nedoplatok na výživnom (zameškané výživné) krajský súd o tomto nerozhodoval, keďže súd môže povoliť splácať zameškané výživné v mesačných splátkach povinnému rodičovi z dôvodu, ak súd rozhoduje o výživnom v dlhšom časovom úseku a za ktoré vznikne zameškané výživné vo vyššej sume. Z odvolania otca proti rozsudku okresného súdu nevyplýva, že by žiadal zameškané výživné za uvedené obdobie splácať v mesačných splátkach.

Krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil aj vo výroku, ktorým okresný súd zvýšil výživné otca na mal. R. tak, že návrh matky zamietol. V zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine možno zmenu pomerov definovať ako taký stav, ktorý je odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri pôvodnom (predchádzajúcom) rozhodovaní. Zásadne sa musí jednať o zmenu závažnejšieho charakteru, t.j. o podstatnú zmenu. Z výsledkov vykonaného dokazovania okresným súdom nevyplýva, že by u mal. R. došlo k podstatnej zmene pomerov, na základe ktorého by bolo dôvodné zvýšiť výživné. Oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, mal. R. naďalej študuje na 2. stupni základnej školy, z hľadiska zdravotného stavu alebo iných okolností nedošlo u nej v priebehu dvoch rokov k podstatnej zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali postup podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Krajský súd v tejto časti považoval odvolanie otca za dôvodné a to aj v spojitosti s jeho možnosťami, schopnosťami ako bolo vyššie uvedené, ako aj tým, že osobne (cez víkendy ako bolo okresným súdom zistené) čiastočne osobne zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti, na ktorú skutočnosť bolo potrebné pri rozhodovaní prihliadať.

Na základe uvedených skutočností, ktoré boli okresným súdom na základe rozsiahleho vykonaného dokazovania zistené, krajský súd rozsudok okresného súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, keďže sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Toto rozhodnutie prijal Krajský súd v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.